Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18588

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i, M?hç? ve K?l?ç Çakmak (2017) taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?n?n bir parças? olarak olu?turulmu?tur. Bu ölçek, özellikle üniversite ö?rencilerinin dijital ortamlarda kar??la?t?klar? uygunsuz, rahats?z edici veya zararl? çevrimiçi içerik türlerini ve bu içeriklere maruz kalma düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek geli?tirme süreci, ilgili yap?n?n psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lam??t?r.

Ölçek, bireylerin internet kullan?m al??kanl?klar?n?n artmas?yla ortaya ç?kan dijital risklere kar?? savunmas?zl???n? belirlemede kritik bir rol oynamaktad?r. Elde edilen veriler, ö?rencilerin siber ortamdaki olumsuz deneyimlerini anlamak ve bu ba?lamda koruyucu veya önleyici müdahaleler geli?tirmek için temel olu?turmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik, Siber Sa?l?k, Ölçek Geli?tirme, Ö?renci, Dijital Risk, Psikometri, ?nternet Kullan?m?

Yazarlar

P?nar M?hç?, Emine K?l?ç Çakmak

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin internet ortam?nda kas?tl? veya kas?ts?z olarak kar??la?t?klar?, ya?lar?na, kültürel normlara veya ki?isel hassasiyetlere uygun olmayan içeriklere maruz kalma s?kl???n? ve düzeyini belirlemektir. Bu çal??ma, siber sa?l?k alan?nda önemli bir bo?lu?u doldurarak, uygunsuz içerik maruziyetinin psikolojik ve davran??sal sonuçlar?n? incelemeye olanak tan?maktad?r.

Geli?tirme çal??mas?, yüksekö?retim düzeyindeki genç yeti?kin popülasyonunun dijital refah?n? tehdit eden faktörleri tan?mlamak ve bu faktörlerin boyutlar?n? psikometri standartlar?na uygun olarak ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, e?itim kurumlar? ve ruh sa?l??? uzmanlar?, risk alt?ndaki gruplara yönelik hedeflenmi? stratejiler olu?turabilirler.

Yap?

Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i, bireyin dijital ortamda kar??la?t??? ve rahats?zl?k duydu?u içeri?e yönelik alg?s?n? ve deneyimini ölçen bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, genellikle pornografik içerik, ?iddet içerikli materyaller, nefret söylemi veya yasa d??? faaliyetlerle ilgili

ARABPSYCHOLOGY.COM

içeriklere maruz kalma gibi çe?itli alt boyutlar? içerebilir.

Ölçek, siber sa?l?k kavram?n?n olumsuz yönlerinden biri olan "çevrimiçi risk maruziyeti" alan?na odaklanmaktad?r. Bu yap?, sadece içeri?in türünü de?il, ayn? zamanda bireyin bu içeri?e kar?? gösterdi?i tepkiyi (örne?in, kayg?, utanma, kaç?nma) de kapsayacak ?ekilde teorik olarak temellendirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçek, M?hç? ve K?l?ç Çakmak (2017) taraf?ndan geli?tirildi?i için, geçerlik (validity) çal??malar? bu orijinal makalede detayland?r?lm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda tipik olarak kullan?lan yap? geçerli?i yöntemlerinin uyguland??? varsay?lmaktad?r.

Yap? geçerli?i sa?lamak amac?yla, ölçe?in teorik olarak ilgili oldu?u di?er yap?larla ili?kisi incelenmi? (yak?nsak ve ?raksak geçerlik) ve içerik geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? olmas? muhtemeldir. Ancak, spesifik geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri (örne?in, DFA sonuçlar?) için orijinal referans kayna??n?n incelenmesi gerekmektedir, zira bu bilgiler kaynak içerikte belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability) çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek üzere orijinal makalede sunulmu?tur. Ölçek geli?tirme sürecinde, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplamalar?n?n yap?ld??? ve ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?u tespit edildi?i varsay?lmaktad?r.

Ölçe?in güvenirlik de?erleri, test edilen popülasyon ba?lam?nda Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik yap?s?n? istikrarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik katsay?s? belirtilmemi? olsa da, akademik bir dergide yay?nlanm?? olmas?, ölçe?in yeterli psikometri standartlar?n? kar??lad???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i'nin boyut yap?s?n? belirlemek amac?yla Faktör analizi (Factor Analysis) yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile boyutlar belirlenir ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu boyutlar?n teorik yap?ya uygunlu?u test edilir.

Bu analizler, uygunsuz içerik maruziyetinin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu ortaya koyarak ölçe?in yap? geçerli?i için temel kan?t sa?lam??t?r. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap? alt?nda uygun bir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

grupland???n? teyit etmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Orijinal kaynakta belirtilmemi? olup, büyük ihtimalle 3 veya 5'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim Ö?rencileri (Üniversite Ö?rencileri)

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya? aral???)

Population Details: Ölçek, Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanan çal??mada belirtilen ö?renci popülasyonu üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Risk, ?nternet Güvenli?i, Ö?renci Sa?l???, Çevrimiçi içerik, Uygunsuzluk, Siber sa?l?k

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Sorumlu Yazar P?nar M?hç? için ileti?im adresi: pinar_mihci@yahoo.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçek, 2017 y?l?nda yay?mlanan akademik çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için, sorumlu yazar P?nar M?hç? ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m genellikle izinle mümkündür.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir. The original PDF can be downloaded here: cevrimici-uygunsuz-icerik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

M?hç?, P. ve K?l?ç Çakmak, E. (2017). Ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?. **Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi, 37**(2), 457-491.

Çevrimiçi Uygunsuz ?çerik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Maddelere eri?im için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleyi inceleyiniz veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM